

Відповіді

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

на зауваження викладені у звіті Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми 1073 «Гідрогеологія», мова навчання українська, рівень вищої освіти Магістр, спеціальність 103 – Науки про Землю

Співпраця з експертною групою була змістовною й продуктивною. Ми вдячні експертам за ґрунтовні обговорення й відзначені сильні сторони ОП Гідрогеологія. Рекомендації слугуватимуть покращенню реалізації ОП та її подальшому вдосконаленню у відповідності до цілей ОП. Водночас ми маємо певні заперечення та коментарі щодо окремих позицій звіту:

Критерій	Звіт ЕГ	Коментар
Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення	<p>1. Відсутня загально прийнята в КНУ процедура визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті, яку потрібно прописати чітко та зрозуміло в окремому Положенні. Наразі питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюються Положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, а також надання їм академічної відпустки (http://labs.journ.univ.kiev.ua/navch/wp-content/uploads/2019/03/2polozhennya-pro-perevedennya-17012018-roku.pdf). Відповідно до п. 7 р. III ЗВО, у порядку експерименту, може передбачити в положенні визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, обсягом до 30 кредитів ЄКТС. Спостерігається недостатня обізнаність здобувачів ВО щодо можливості визнання результатів неформальної освіти.</p> <p>2. Повільні темпи оновлення матеріально-технічної бази ОП. Проте, практикується під час проведення навчальних занять використання власних ноутбуків здобувачів вищої освіти.</p> <p>3. Рекомендуємо здійснювати вибірковість дисциплін не блочною системою, а окремими освітніми компонентами.</p> <p>4. Для більш об'єктивного оцінювання абітурієнтів</p>	<p>З наведеними пропозиціями вдосконаленню програми можна погодитись тільки частково – більшість з них базуються на уявних недоліках програми і є зайвими або й неприйнятними. Детальний виклад наших категоричних заперечень за цими рекомендаціями наводимо при описі критеріїв:</p> <p>1) критерій 3; 4) критерій 3; 5) критерій 4;</p> <p>Темпи (зауваження 2) оновлення матеріально-технічної бази можуть бути оцінені тільки у порівнянні із чимось. Незрозуміло із чим порівнює темпи оновлення обладнання за програмою експертна група.</p> <p>Рекомендація 3 суперечить власному звіту ЕГ – вибір здійснюється і блочно і окремими дисциплінами (див. п.2.4 звіту ЕГ);</p>

	<p>рекомендовано розробити пакет тестових завдань в системі Moodle (або іншій платформі) задля уникнення впливу людського фактору на перебіг вступного випробування.</p> <p>5. Підсилити участь НПП у міжнародній діяльності (участь у міжнародних та академічних проектах, проходження закордонного стажування та ін.)</p>	
<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:</p>	<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.</p> <p>Освітня програм становить собою системний і структурований алгоритм набуття професійних компетентностей, опановуючи освітні компоненти навчального плану, які становлять чітку, логічно взаємопов'язану систему та у своїй сукупності дають можливість досягти заявлених в ОП цілей та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. Програмні РН забезпечуються обов'язковими освітніми компонентами. Структура ОНП передбачає формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти та містить обов'язкову дослідницьку (наукову) компоненту обсягом 50 кредитів (41,7 %). Практичну підготовку здобувачі вищої освіти проходять на базі провідних галузевих підприємств. Професійні компетентності задовольняють вимоги подальшого професійного становлення випускників. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок. Як позитивну практику слід відзначити викладання дисципліни англійською мовою "Earth's Deep Underground Hydrosphere", що формує у здобувачів вищої освіти здатність легкої адаптації до іншомовного середовища та сприяє спілкуванню у міжнародному товаристві.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.</p>	<p>Наведене твердження є незрозумілим і неприйнятним. Насправді процедура затвердження освітніх програм спрямована на забезпечення ключових вимог критерію 1, проведення процедур внутрішньої (на рівні факультету) і зовнішньої фахової експертизи, внутрішньої (на рівні університету) методичної експертизи, проведення консультацій з іншими структурними підрозділами з метою уникнення дублювання навчальних цілей з існуючими освітніми програмами, надання можливостей попереднього розгляду програми органами студентського самоврядування, оцінювання економічних параметрів планованої програми і звіряння цілей програми з планом стратегічного розвитку дозволяє Університету переконатися що:</p> <ul style="list-style-type: none"> - освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії Університету; - цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін, а також тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, і досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм; - освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

<p>Представлена у відомостях із самооцінювання освітня програма затверджена на засіданні Вченої ради Університету 25.06.2018 р. (протокол № 12) та введена у дію наказом ректора № 888-32 від 12.10.2018 р. Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти, що представлений у відомостях із самооцінювання, затверджений на засіданні Вченої ради 30.01.2018 р. (протокол № 9). Така послідовність затвердження ОП та НП суперечить п. 5 ст. 10 Закону України "Про вищу освіту". Під час виїзної частини експертизи Гарантом освітньої програми визнано помилку щодо представленого навчального плану та надано його чинний примірник, що затверджений на засіданні Вченої ради 27.06.2018 р., протокол № 17 (навчальний план додається). Для ЗВО загалом властива дуже складна і тривала процедура погодження, затвердження та введення в дію освітніх програм, що спостерігається у розбіжності наданих документів.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 2. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2. В цілому освітня програма складена правильно і збалансовано за освітніми компонентами та розподілом кредитів між ними. Зважаючи на наведені сильні сторони та рекомендації по Критерію 2 експертна група дійшла висновку, що ОП «Гідрогеологія» відповідає Критерію 2 за рівнем В.</p>	<p>Процедура визначена Положенням про організацію освітнього процесу (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf) і додатково уточнена наказами ректора http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok_OP.pdf та http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Tymchasovyi%20poryadok%20vnesennya%20zmin%20do%20OOP.pdf ректора від 05.03.2018 року за №158-32 "Про затвердження тимчасового порядку розроблення, розгляду і затвердження освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм".</p> <p>Таким чином ми вважаємо що існуючий у КНУ імені Тараса Шевченка порядок затвердження ОП є сильною стороною і заслуговує на поширення в якості хорошої практики серед інших ЗВО України. Вважаємо що за даним критерієм рівень відповідності відповідає А.</p>
--	--

<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання.</p>	<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3. Сильними сторонами ОП «Гідрогеологія» у контексті Критерію 3 є: чіткість і зрозумілість Правил прийому на навчання в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка; під час організації і прийомі на навчання здобувачів вищої освіти за ОП «Гідрогеологія» дотримуються Правила прийому КНУ та інші вимоги законодавчих актів; КНУ розроблені та затверджені нормативні документи, в яких визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3. Процедуру визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті, потрібно прописати чітко та зрозуміло в окремому Положенні. Наразі це питання регулюється частково (Положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, а також надання їм академічної відпустки) і вимагає індивідуального підходу до кожного випадку. Необхідно вдосконалити процедуру вступного фахового випробування, а саме вдосконалити структуру білету, оскільки під час перевірки буде впливати людський фактор. Доцільніше відмовитись від теоретичних питань і білет формувати тільки з тестових завдань різного рівня складності і повністю перейти на машинну перевірку.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 3. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3. ОП «Гідрогеологія» у контексті Критерію 3 відповідає вимогам. Правила прийому на навчання в КНУ за ОП «Гідрогеологія» є чіткими та зрозумілими, не містять</p>	<p>1) Київський національний університет імені Тараса Шевченка категорично не погоджується із зауваженням по Критерію 3. Адже згідно Закону України Про освіту (ст..8, п.5) «Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством». Таким чином ЗВО позбавлені можливості вирішувати ці питання самостійно, що підтверджується практикою імперативного (без врахування точки зору ЗВО) встановлення МОН різних правил щодо визнання сертифікатів з володіння іноземною мовою при вступі на програми різних рівнів вищої освіти (магістра і доктора філософії). Крім того, згідно ст.38. Закону України Про освіту органом який «формує вимоги до ... визнання результатів неформального та інформального навчання» називається Національне агентство кваліфікацій. Додатково зауважимо що «Положення про порядок..» яке помилково згадується узвіті ЕГ і відомостях самооцінювання є не документом університету, а так і не затвердженим проектом нормативного документу МОН України.</p> <p>2) Процедура вступного фахового випробування повністю відповідає вимогам, що встановлені у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. Доцільність пропозицій ЕГ викликає значні сумніви, оскільки тільки завдання з відкритою відповіддю дають можливість оцінити здатність абітурієнта до опанування освітньо-наукової програми.</p> <p>Тому вважаємо, що підстав для зниження оцінки за Критерієм 3 до рівня В немає.</p>
---	--	--

	<p>дискримінаційних положень, своєчасно оприлюднюються на офіційному вебсайті КНУ та офіційному вебсайті ННІ Інститут геології КНУ. Наявні всі посилання на вебресурси. Процес організації і проведення прийому на навчання здобувачів вищої освіти здійснюється на належному рівні з урахуванням вимог законодавства. Вимоги та процедури прийому на навчання за ОП формально визначені, вони є прозорими для всіх вступників. Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності є чіткими і зрозумілими. Потребують доопрацювання нормативні документи щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті та процедура і білети вступного фахового випробування. Виявлені недоліки не є суттєвими. Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики, експертна група дійшла висновку, що ОП «Гідрогеологія» за спеціальністю 103 «Науки про Землю» відповідає рівню В за критерієм 3.</p>	
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою.</p>	<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4. Сильними сторонами ОП «Гідрогеологія» у контексті Критерію 4 є: форми і методи навчання, що базуються на врахуванні студоцентрованого підходу і принципів академічної свободи; своєчасне інформування здобувачів вищої освіти про освітній процес та доступність до інформації щодо освітнього процесу; раціональне поєднання навчання і наукових досліджень; постійне удосконалення організації навчального процесу (застосування нових підходів до викладання дисциплін, оновлення навчально-методичного забезпечення дисциплін та ін.); під час освітнього процесу для набуття практичних навичок використовуються бази профільних підприємств та організацій, в тому числі і лабораторії; інтернаціоналізація навчального процесу; викладання освітніх компонент англійською мовою; міжнародна діяльність в КНУ</p>	<p>Викладені ЕГ пункти є не слабкими сторонами а рекомендаціями - частково слушним, частково незрозумілими. Так: - незрозуміло (цього немає в звіті ЕГ) із чим пов'язана рекомендація щодо посилення міжнародної діяльності на кафедрі; - до викладання за освітньою програмою залучаються викладачі, що беруть участь у міжнародній науковій діяльності; - студенти, які навчаються за ОП «Гідрогеологія», мають змогу відвідувати заняття закордонних лекторів під час їх викладання в ННІ «Інститут геології» та КНУ за іншими ОП. Про таку можливість студентів вчасно повідомляють.</p>

	<p>організована на належному рівні.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.</p> <p>Рекомендації: посилити міжнародну діяльність на кафедрі та залучити НПП кафедри до участі в міжнародних проектах (науково-дослідній роботі із закордонними партнерами, закордонному стажуванні); залучити закордонних лекторів; використовувати в навчальному процесі онлайн-семінари (вебінари) із закордонними науковцями та практиками; розширити анкети зворотного зв'язку зі здобувачами вищої освіти (включити до анкети ряд запитань стосовно форм та методів навчання і викладання).</p> <p>Рівень відповідності Критерію 4.</p> <p>Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.</p> <p>ОП «Гідрогеологія» у контексті Критерію 4 загалом відповідає вимогам, але мають місце недоліки, які є несуттєвими і не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти. Форми та методи викладання та навчання оптимально сприяють досягненню передбачених цілей і запланованих результатів навчання та базуються на врахуванні студоцентрованого підходу. Методи викладання та навчання (зокрема, наявність практик) передбачають обґрунтоване поєднання навчальних занять і часу для самостійної роботи, а також здійснення наукової діяльності. Експертна група дійшла висновку, що ОП «Гідрогеологія» відповідає рівню В за критерієм 4.</p>	
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів</p>	<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.</p> <p>Сильні сторони: Етичний кодекс університетської спільноти, ухвалений на конференції трудового колективу (протокол №2 від 27.12.2017р.) і який є у відкритому доступі (http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-</p>	<p>У ЗВО впроваджено «Положення про систему виявлення та запобігання академічного плагіату у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», затверджене Вченою радою КНУ від 02.03.2020 р., протокол № 8; введене в дію Наказом</p>

<p>вищої освіти та академічна доброчесність.</p>	<p>of-the-university-community.pdf), чітко розроблена процедура роботи Комісії з етики (http://senate.univ.kiev.ua/?p=1073) та процедура перевірки на плагіат за допомогою програмного продукту “Антиплагіат”, наданий у 2012 році КНАУ та адаптованим для потреб ННІ “Інститут геології”.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.</p> <p>Слабкі сторони: Положення про перевірку академічних і наукових робіт на плагіат в КНУ ім.Т.Шевченка чітко не прописане. Рекомендації: Розробити і затвердити Положення про обов’язкову перевірку кваліфікаційних і наукових робіт на наявність академічного плагіату.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 5.</p> <p>Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.</p> <p>Освітньо-наукова програма у контексті Критерію 5 певною мірою відповідає вимогам, принципів недоліки відсутні. Критерії оцінювання знань студентів є чіткими, зрозумілими, перебувають у відкритому доступі та дозволяють з’ясувати рівень засвоєння запланованих результатів навчання. У КНУ ім. Т. Шевченка застосовуються різні методи та форми оцінювання для перевірки запланованих результатів навчання. Студенти своєчасно (на початку вивчення дисципліни) інформуються про особливості та вимоги оцінювання. Графік підсумкового оцінювання освітніх компонент наявний у відкритому доступі та своєчасно доводиться до студентів. В Університеті встановлені чіткі правила для повторного перескладання заліків і іспитів (у випадку необхідності). Існує система зворотного зв’язку зі студентами щодо процедур оцінювання. Постійно імплементуються відповідні процедури, спрямовані на</p>	<p>Ректора № 197-32 від 10.03.2020 р. http://senate.univ.kiev.ua/?p=1352, яке передбачає обов’язкову перевірку кваліфікаційних робіт бакалавра і магістра на наявність академічного плагіату. Згідно цього наказу всі магістерські роботи у квітні 2020 року будуть перевірені системою «Unicheck»</p>
---	--	---

	запобігання плагіату та проявів неетичної поведінки в академічній сфері. Прописані вище сильні та слабкі сторони при аналізі діяльності ЗВО за критерієм 5 дозволяють зробити висновок про відповідність ОНП «Гідрогеологія» (магістерський рівень) рівню В за критерієм 5.	
Критерій 6. Людські ресурси.	<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6. Сильні сторони: якісний склад науково-педагогічних працівників, залучених до реалізації освітньо-наукової програми; залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу; участь у виробничих та міжнародних експертних проектах.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6. Розроблена в КНУ система заохочення НПП за досягнення в освітньо-науковій діяльності орієнтована переважно на їхню публікаційну активність, і в меншій мірі враховує методичні розробки та інші види профактивностей.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 6. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6. Освітньо-професійна програма у контексті Критерію 6 відповідає вимогам, але мають місце несуттєві недоліки, які не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти. Склад, наукова спрямованість і кваліфікація науково-педагогічних працівників достатні для успішної реалізації освітньо-наукової програми «Гідрогеологія». КНУ забезпечує умови для професійного розвитку та постійного підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.</p>	<p>Система заохочення НПП за досягнення в освітньо-науковій діяльності орієнтована на досягнення цілей визначених Стратегічним планом розвитку і є багатовекторною. Звідки ЕГ зробила висновок що ця система що орієнтована переважно на публікаційну активність викладачів не зрозуміло (існують надбавки за викладання іноземними мовами, квартальне преміювання працівників, подання на відомчі і державні нагороди тощо).</p> <p>Тому вважаємо, що зазначений недолік є несуттєвим та не може бути причиною зниження оцінки за Критерієм 6 до рівня В.</p>
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості	<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8. В процесах внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості освіти беруть участь усі учасники освітнього процесу, роботодавці та академічна спільнота. Чинною</p>	<p>1) Походження першого зауваження по критерію незрозуміле - абітурієнт може подавати заяви на вступ на будь-яку (або декілька) ОП та складати відповідні іспити. Подальший розподіл відбувається за</p>

<p>освітньої програми</p>	<p>документацією ЗВО регламентує забезпечення якості освітніх програм. При спілкуванні зі стейкхолдерами (здобувачами, роботодавцями) встановлено, що вони впливають на освітній процес, а їх побажання враховані та реалізовані при перегляді ОП.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.</p> <p>В Університеті відбувається т.зв. адміністративний розподіл бюджетних місць між різними освітніми програмами другого рівня у межах спеціальності 103 Науки про Землю, що у певній мірі може впливати на вибір абітурієнтами тих чи інших ОП. Для більш об'єктивного оцінювання абітурієнтів також рекомендовано розробити пакет тестових завдань в системі Moodle (або іншій платформі) задля уникнення впливу людського фактору на перебіг вступного випробування.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 8.</p> <p>Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.</p> <p>ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за усіма підкритеріями, тому, враховуючи голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також вагомість усіх підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою відповідають Критерію 8 за рівнем В з недоліками, що не є суттєвими.</p>	<p>рейтинговою системою.</p> <p>2) Рекомендація щодо розроблення пакету тестових завдань не стосується Критерію 8. Відповідь на це зауваження, яке ми вважаємо невірним, нами наведена вище, при описі критерію 3 (пункт 2).</p> <p>На нашу думку, вагомих підстав для зниження оцінки за Критерієм 8 до рівня В немає.</p>
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність</p>	<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.</p> <p>Майже уся інформація щодо освітньої діяльності оприлюднена на сайті ЗВО. Нормативні документи достатні для того, щоб мати повне уявлення про ОП, її мету та ПРН.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.</p> <p>Рекомендуємо запровадити процедуру оприлюднення рекомендацій та зауважень стейкхолдерів на офіційному сайті</p>	<p>Вимоги щодо оприлюднення пропозицій стейкхолдерів щодо проектів освітніх програм не містить жоден нормативний документ. Такі вимоги є безпідставними і жодним чином не можуть сприяти забезпеченню якості програми.</p> <p>Тому вважаємо, що зазначений недолік не може</p>

<p>ЗВО. Рівень відповідності Критерію 9. Рівень В Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9. ОП узгоджено із якісними характеристиками за підкритеріями 9.1 та 9.3. Виявлені недоліки з підкритерієм 9.2. Отже, враховуючи голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також усіх підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою відповідають Критерію 9, за рівнем В, з недоліками, що не є суттєвими.</p>	<p>бути причиною зниження оцінки за Критерієм 9 до рівня В.</p>
--	--